Nagyvárad, 1905. XI. évfolyam 205. szám. Vasárnap, szeptember 10.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 2.
A szerkesztőség kéziratok visszaadásáról vagy megőrzéséről nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szeptember 9.

Reprise.

Azt hittük, már nincs is Nagyváradon demokrata párt.

Annak idején akkora zajjal alakult meg, mint a minővel ősei Jerikó falait leomlásig riasztották. Azóta csak a néma csönd jegyében tengett-lengett a párt.

A nemzetnek életbevágó kérdései követeltek megoldást. Közjogi és közgazdasáni téren megráztuk a ránk rakott bilincseket s a csörgés egy hatalmi tultengésben duskáló pártot söpört el. Szembe került a nemzeti akarat a korona felfogásával s valamennyien elszánt lélekkel, de azért rajongó szivvel hozzuk közelebb a döntést, a nagy ismeretlent . . .

A demokrata-pártot mindez nem izgatta. Nyugodtan várta, mikor jön fel az ő csillaga?

Már azt hittük, a demokraták csak városatyapárti alkalmi egyesüléssé váltak; hiszen a városatyaválasztások óta aktive nem szerepeltek.

Az alkalmi egyesülés azonban ime kilép a tettek mezejére, illetőleg belép a Fekete Sasba, Hillinger égisze alá s gyülést tart az általános választói jog mellett.

Ah. Tehát ez a demokraták péntekesti csillagja, a melynek gyertyát gyujtanak. Kristóffy belügyminiszteri ügyvezető. Valami ujabb alkalmi egyesülés készül talán?

Jártak már erre mifelénk ezzel az ismerős portékával más házalók is. Jakabokányiék a szabadkőmüves páholy legényeivel egyetemben kinálgatták az általános választói jogot, hogy a hazafiatlan nemzetiségi képviselők mellé hazafiatlan magyarok is kerülhessenek az országházba. Hanem Nagyvárad józan polgársága megnézte a két szövetségest s jónak látta nem kérni sem belőlük, sem a portékájukból.

A kudarcz olyan teljes volt, hogy ime, reperálni készülnek. A mit a páholy sötétsége s a szocziáldemokrata hazátlanok nem tudnak Nagyváradra becsempészni, ime hozzák a demokraták nemzeti szinü pántlika alatt. Hátha igy kelendőbb lesz a portéka?

Soha még csufosabban vissza nem éltek eszmével, mint most az általános választói jog jelszavával.

Ez az a harczi riadó, a melyet Kristóffy megfuvott a magyar vezényszó ellen. Ennek a nevében kaptak vérszemet a hazátlanok portyázói és szidták a koalicziót, a nemzet jogainak önzetlen katonáit. Ezzel csinálnak szeptember 15-én hatóságilag engedélyezett lázadást, pártütést a szuverén magyar népképviselet ellen, a mely elég bátor volt Kristóffynak ajtót mutatni.

A német vezényszóval és az általános választói joggal egyaránt ostromolják a hazafias többséget. A kettőnek egy a czélja: szétvenni azt a koalicziót, a mely valahára erősiteni akarja a magyarságot. A kettő egymástól elválhatlan testvér. Egyik a másik nélkül nem jut győzelemre.

Ehhez kérnek ma segitséget a Fekete Sasban.

Kár, hogy nincs kipingálva a Sas-szállodára a czégér. Most csak még egy fejet kellene ráfesteni s hü czégére lenne a mai gyülésnek is

Hogy nemzetiszinü jelszavakkal vonulnak fel, az a lényegen mit sem változtat.

Ma a koalicziő megegyez a nemzeti követelményekre nézve. Ebben van egysége, ereje. Megegyez abban is, hogy a választói jogot ki kell terjeszteni. Csakhogy egyesek azt mondják, most is sokan szavaznak, akik ezzel a joggal a nemzet és a tisztesség kárára visszaélnek, a kiterjesztésnél tehát vigyázzunk, nehogy az alkotmány sánczaiba árulókat vigyünk be diadalmenetben. Mások meg azt hirdetik, hogy csak Trónjának vált veszedelmévé a fa-ló, mi bátran rábizhatjuk a magyarságot Veltnerre, Jakabokányira és Ehrenfeldre. — Kész ellentét.

Mihelyt ezt a kérdést erőszakolják, a koalicziő egysége megbomlik, ereje megtörik, a nemzeti követelményekért harczolók egymás ellen fordulnak s a harmadéves küzdelem csufos nemzeti felsüléssel végződik.

A felsülésből pedig kinek lesz haszna? Első sorban annak a ligának, mely most egymásután kapja a leköszönéseket oly

„TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Egymásnak rendelve.

— Két kis ujsághir s annak előzményei —

Irta: **Várady István.**

Esküvő. Felházy Bandi gimnáziumi tanár tegnap vezette oltárhoz Szőllősi Nellikét, a szomoru véget ért megyei főorvos özvegyét. Az esküvőn városunk előkelőségei, vezető férfiai nagy számban jelentek meg.

Éppen reggeliztem, amikor szemeim a minden kommentár nélküli rövid tudósitáson akadtak meg. Kiesett kezemből a kanál. Bele bámultam a levegőbe s elgondolkoztam . . Tehát mégis. Rendelve volt . . . Ki hitte volna . . . Bizonyára ennek igy kellett lenni . . .

. . . Furcsa kis története, előzménye van ennek a házasságnak. Ajándékozzanak meg türelmükkel elmondom történetüket, eleitől végig.

I.

. . . Alkonyodott. Az utcza pora, mit a haza terelt tehén csorda vert fel, leszállt. A mezei munkások egyenként tértek haza ki kaszával, ki sarlóval, ki villával, gereblyével, vagy kévével a fején.

A hol az országut kereszteződik, egyik görbe keskeny falusi utczával, az egyik sarkon áll egy csinos épület. Zöld zsalus ablakai, vadszőllővel befuttatott falai csalogatnak befelé. A ház közelében szomoru nyárfa, egymáshoz simuló lombjai kihajlanak az országutra. Az országut mellett, a ház homlokzata előtt uj léczes kerités huzódik végig.

Amikor a hold föltünt az égboltozaton, e léczes keritésre támaszkodott Felházy Bandi. Diáknak nem nevezhetem, mert letette az érettségit. Pelyhes bajuszát igazgatta s át-át tekintett a szomszédház ablakára, a honnan piros muskátlik közül egy barna teremtés időnkint ki-ki tekintgetett.

Egyszer aztán a barna teremtés, a ki most került haza a városból, a hol a tanitónőképző II-ik évfolyamát végezte nyakára dobott egy sált és kiment az utczára, A ház előtt sétált föl s alá. Azonban minden fordulónál továbbtovább ment s egyszer csak azt vette észre, hogy a léczes keritéshez ért.

— Nellike lelkem. jöjjön mondjak valamit

— Hogyisne, én menjek? Jöjjön maga ha beszélni akar velem. Mosolyogva hátraarczot csinált és tovább ment.

Bandi is mosolygott, de nem mozdult. Nellike azonban ismét a léczes keritéshez ért.

— Nellike édes Jöjjön csak! Nagyon fontos dolgot akarok mondani.

— Igazán? Olyan nagyon fontos? — de ekkor már Bandi mellett állott. Halkan beszélgettek tovább.

— Édes Nellikém szeretsz?

— Szeretlek.

— Nagyon? Ugy mint én Téged?

— Ugy.

— De lásd Nellikém Te elfogsz engem felejteni. Nekem még négy évem van hátra, akkor talán kineveznek gimnáziumi tanárnak. Te két év mulva végzesz, elkerülsz ki tudja hova s elfelejtesz engem.

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad, Fő-utcza. (Uri Casinó-épület) TELEFON 520.

angol divatszabó-czég

Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árhan szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legujabb szabás szerint a legszebb kivitelben készit *férfi öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhanemüeket. — **Női costümök** valódi angol **SZÖVETEK** nagy választékban

kiváló férfiak részéről, kiknek nevét beleegyezésük nélkül csalértkül használták fel. Haszna lenne az alkotmányellenes kormánynak, Bécsnek, néhány szocziáldemokrata elvekkel házaló kétes exisztenczianak s bizonynyal nagy gyönyörüségük telnék benne a kőmüveslegényeknek is, páholyon kivül és belül. Szép társaság.

Ezekért adjuk oda Andrássyt, Apponyit, Kossuthot, Zichyt!

A választói jogot igenis ki kell terjeszteni; de csak hazafiakra. A kiknek a páholy, az idegen tollakkal páváskodó liga, Kristóffy, Bokányi és társaik közt derék demokratáink adnának választói jogot, azokból tisztelettel nem kérünk, még ha egyelőre negyvennyolczas bőrben hetvenkednek is. A feszes nadrág különben is elárulja, miféle alaku láb lóg ki a kölcsönkért mente alól.

Tévednek egyébiránt azok, a kik azt hiszik, hogy Nagyváradot olyan könnyü mindenféle komédiának felültetni. Bródy Sándor be akarta adni remekmünek az ő Dadáját. Megbukott. Arra még egy próbát tett, személyesen. Megint megbukott.

Kristóffy is elküldte ide az ő jó barátját, Jakokokányit, szabadelvü, szabadkőmüves csatlosokkal. Kinézték őket. Ma a demokraták próbálják ugyanazt a komédiát végigjátszani. A mit Bródy megkapott, megkapja Nagyváradtól más is. Csak oly nagyon kell akarnia, mint most akarja a demokrata párt.

Annak idején nagyon sokan megrótták a demokratákat, hogy városi politikusoknak gyengék. Mostani országos kaczér kiruczczanásuk, a Bokányi-reprise után azonban ugy látjuk, mégis csak jobb a párt házi használatra. Legalább kevesebben látják őket. *Dr. K. A.*

A politikai válság.

Budapest, szept. 9.

A miniszterelnök audienciája áll most az érdeklődés középpontjában. A kormány német félhivatalosa is konstatálja, hogy a kihallgatás jelentőségét nem lehet tulbecsülni. Már abból a körülményből, hogy a kormány közvetlenül a parlament összeülése előtt a korona döntését kéri, következik az a föltevés, hogy most olyan elhatározásokról van szó, melyekből a minisztérium további akcziója, sőt annak a kérdésnek a megválaszolása is függ: *vajjon a kabinet egyáltalán fejthet-e ki akcziót?*

A félhivatalos lap hihetetlennek tartja, hogy a kormány a vád alól azzal akar menekülni, hogy vádlóit nem engedi szóhoz jutni és elnapoltatja a parlamentet. Egész téves felfogás az, mintha a kormány minden baja a neki szánt büntetőbiróság elől való félelem volna. Most sokkal komolyabb gondokról és elhatározásokról van szó.

Az ügyvezető kabinet abban a pillanatban, amikor a koalicziót elhatározta a vád alá helyezést, befejezte a parlamenttel együtt való dolgozás lehetőségét. Most már csak arról lehet szó, vajjon előterjeszthetí-e — ha ugyan a kormánytól felhatalmazást kap rá — a programmját vagy sem, hogy aztán csakugyan készülhessen: vagy távozásra, vagy az uj választásokra. A harmadik lehetőség, hogy a korona ugy oszlatja fel a Házat, hogy össze sem hivja az uj országgyülést, kizártnak tekintendő.

Báró *Fejérváry* Géza különben — mint Bécsből telefonálják — ma reggel fölkereste gróf *Goluchowszky* külügyminisztert s huzamosabb ideig tanácskozott vele.

Kossuth Ferencz, aki tegnap este érkezett vissza Szabadkáról, ma tanácskozott az általános választói jog dolgában kiküldött albizottsággal.

Politikai körökben feltünést kelt, hogy báró *Bánffy* Dezső *tegnap este Bécsbe utazott.*

Fejérváry Bécsben.

Fejérváry magyar miniszterelnök, aki tegnap Bécsbe érkezett, ma és holnap itt marad. Fejérváry ma a közös miniszterekkel fog tanácskozni és holnap kihallgatásra jelenik meg a királynál. Fejérváry mai konferencziáján a közös miniszterekkel azokat az intézkedéseket fogja megbeszélni és elhatározni, melyeket a magyar országgyülés esetleges *elanpolása vagy feloszlatása* a közös ügyeket illetőleg szükségessé fog tenni. Erre nézve első sorban a következő kérdésekről van szó:

A delegácziók választása.

A hadsereg békelétszáma.

A kereskedelmi szerződé i tárgyalások.

Ami a delegáczió választásokat illeti, tudvalevőleg az ex-lex állapotot egyszerüen közös ügyekre is ki akarják terjeszteni és a közös pénzügyminiszter ugy, mint eddig, julius 1-én az eddigi kvóta alapján fogja megkapni a közös kiadásokhoz való hozzájárulásokat. A hadsereg békelétszámát illetőleg, minthogy Magyarországon az idén már nem lehet ujonczokat kapni, ugy mint két év előtt — a *harmadévesek* bentartásával akarják fentartani.

Ebből kitünik, hogy a magyar kormány nagy valószinüséggel számit arra az eshetőségre, hogy a képviselőházat elnapolja és feloszlatja, de a feloszlatás persze nem azonnal, hanem esetleg csak hónapok mulva fog megtörténni.

Román mizériák.

Három héttel ezelőtt *Román mizériák* czim alatt igen érdekes vezérczikk jelent meg lapunk hasábjain. E czikk elismerésre méltó nyiltsággal tárta fel a körözsvölgyi román nép bajait s egyuttal rámutatott a gyógyszerekre, a melyekkel e bajokon legalább valamennyire segiteni lehetne.

Ez az őszinte közlemény mindenütt méltó föltünést keltett, de egyuttal a románok közt megütközést is okozott. A román lapok sürün foglalkoztak e czikk adataival és hevesen meg-

---

— Ne félj Bandi. Bárhova vetett a sors, mindig csak reád gondolok. Csak reád, egyedül reád édesem. Várni foglak, mig eljössz s akkor boldogok leszünk, nagyon boldogok . . .

— Te . . Te édes kincsem. Boldogok leszünk meglásd, nagyon boldogok . . .

De most eredj haza, Lelkem észreveszik távollétedet. Pá!

— Pá!

II.

Tél apó rázta a szakállát. A kis pelyhek sürün rakodtak egymásra Már araszos volt a hóréteg.

Csöndes kis falusi szobájában a tanitónő, Szőllősi Nellike, lámpafény mellett piros tintával javitgatta nebulóinak dolgozatait. Majd kézimunkájokat vette elő s azokat nézegette át egyenként. Mikor ezzel is készen volt, fölkelt ülőhelyéről A kályhához ment s két darab fát dobott a szunnyadozó parázsra. A tüz vigan pattogott, Nellike föl s alá sétált szobájában. Majd valami olvasnivalót vett elő, de az első oldalt el sem olvasta már is letette.

. . . Felőle gondolkozott. Ez utolsó tele itt, Bandi ez évben végez. Milyen szép, szép lesz a következő tél. Nem ilyen zord, hideg. Ott fognak ülni egymás karjai között s néznek egymás szemébe hosszasan, édesen . . . Aztán m kor nem lesz semmi dolguk, elöveszik leveleiket melyek halomszámra állnak mindkettőjüknél s fölolvassák kölcsönösen. Csupa ölelés, csupa csók lesz egész életök.

A nagy fali óra a kilenczet ütötte. Korán lesz még lefeküdni. Elővette Bandi utolsó levelét. Elolvasta ujból. Elgondolta, hogy ő mit is válaszolt arra. Számitgatta a napokat — tehát holnap érkeznie kell az Ő levelének. Ma este nagyon sokat foglalkozott vele, irni fog neki. Tollat s papirt vett elő. Rótta rótta a sorokat egymásután. S a mig irt, lelke a jövő édes képeit, szép álmait átélte s ajkai mosolyra nyiltak. Mikor 8 oldallal készen volt, feküdni kezdett. Haját lebontotta s a tükörbe nézett, Ni-ni. Arczán egy pattanás nő. Sebaj, elmulik.

Nézett-nézett a tükörbe s meg volt elégedve magával. Hogyne, egy husz éves leány türhető helyzettel, rózsás reményekkel. Tünődni kezdett. Ha most ő érkezne. . . Ha egyszerre csak betoppana. . . . Milyen szép volna . . .

A lampát eloltotta s lefeküdt. Álmodott ébren, álmodott alva — ha ő betoppana . . .

III.

— János bácsi! legyen szives hozni 10-re szalámit és 5-re kenyeret.

— Nekem is János bácsi. Hozzon egy fél métermázsa fát is. Itt van egy korona. A fa 30 kr. a kenyér 5 kr., a szalámi 10 kr.. a másik 5 kr. a magáé. Csak siessen János bácsi, mert fázunk s éhesek vagyunk.

Mikor a hü öreg szolga eltotyogott, a lakótársak közül az első megszólalt: Te Bandi! Ha holnap lekolloqualunk, akkor este elmegyünk az orvos bálra. Jó?

— Nem tudom biz én Gabikám! Ez volt az utolsó koronám. Pedig csakugyan el kellene mennünk.

— Hidiék ott lesznek?

— Hiszen éppen érettök szeretnék ott lenni. Az Ella elég szép leány, no de több az annál, hogy van pénze s atyja révén fenomenális állásboz lehetne jutni.

— Csak az a kár, hogy rossz nyelvek Ella felől nem a legjobb hireket terjesztik. Különben kiről ne tudnának a mai világban roszszat mondani. Hiszed te azt, amit beszélnek róla?

Intézeti felszerelések előiras szerint leányok és fiuk részére a legolcsóbban

Fő-üzlet: Fő-utcza **CZILLÉR IMRE** Fiók-üzlet Szt.-László-tér

áruházában szerezhetők be. Costümök, pongyolák blousok, a legdivatosabb kivitelben, salonomban készülnek.

támadták annak iróját ifj. *Klintók* János beznyei gör. kath. lelkészt, különösen azért, mert magyar lapban közölte czikkét.

A román lapok támadásai ellen Klintók nyilatkozatot küldött be hozzánk. Amilyen készségesen adtunk teret multkori czikkének, hogy felhivjuk evvel az illetékes körök és a magyar társadalom figyelmét a jobb sorsra érdemes román nép bajaira, éppen olyan készségesen nyujtunk segédkezet ahhoz, hogy védekezzék a méltatlan támadások ellen.

Klintók nyilatkozata a következő:

Instaurare omnia in Chisto. X. Pius pápának ezen szavai lebegtek lelki szemeim előtt, midőn multkori czikkemben *Román mizériák* czim alatt megirtam azon keserves, szomoru állapotokat, amelyekben a körözsvölgyi románság leledzik. Távol minden személyeskedéstől, konfesszionálizmustól és türelmetlenségtől, egyedüli czélom volt az illetékes körök figyelmét felhivni ezen mizériák orvoslására, illetőleg javitására.

Sérteni, bántani nem akartam senkit, annál kevésbbé akartam magam ellen provokálni és zuditani a román közvéleményt, amely engemet jó akaratu czikkemért ekszkommunikált és renegátnak deklarált.

Kijelentem továbbá azt is, miszerint egyes személyeket sérteni nem volt szándékomban, ugyszintén nem volt szándékom a görög nem egyesültek ritusából gunyt üzni. A mit irtam bona fide irtam elvből, meggyőződésből.

Hogy a *Tiszántulban* irtam, oka ennek az, mivel ezen lap mellett nőttem fel, ennek a lapnak szellemét szivtam magamba éveken át, irtam ezen lapba azért, mivel ez katholikus irányu lap és a katholikus igazságok és érdekek védelmezője — ez elvégre bünöm nem lehet, mert ámbátor román ember vagyok, amit sohasem tagadtam, de katholikus pap is vagyok, szeretett hazámnak pedig engedelmes, hüséges fia, ki a magyarban nem ellenségét, hanem barátját, testvérét látja. Kérem tehát a románokat, hogy czikkemet ezen értelemben interpretálják. Dixi . . .

Beznye, 1905. szept. 7.

Ifj. Klintók János,
beznyei görög katholikus lelkész.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szept. 10. Kerékpárverseny a Sport-téren d. u. fél 3 órakor.
Szept. 10. D. e. 11 órakor a Harmonia rendkivüli közgyülése a polgári fiuiskolában.
Szept. 16—17. Lóverseny.
Szept. 23—25. Lövészegylet tennisz-versenye.
Szept. 24. Ügető versenyek a nagyváradi gyepen.

Mária neve.

A boldogságos Szüz nevének ünnepét üljük. Van-e szebb, gyöngédebb női név, mint Mária drága neve? Lelkünk édes öröme, ha megzendül fülünkben, vidámság kel szivünkben. Az Istenanya nevének minden betüje, minden vonása, mintha rózsákból volna gondosan összeválogatva. Rózsákból, amelyek fehérek és szeplőtlenek, mint a frissen lehullott hó, amelyek illatokkal álomba ringatják a lelket s tiszta szférák felé szárnyalnak vele, de amelyek tövisek közt nőttek ki, fönn a keresztfán. Ilyen a Boldogasszony neve, ilyen az ő fönséges alakja. Egyfelől csupa égi ragyogás, szeplőtlenség és természetfölötti báj, másfelől szenvedés, fájdalom, bánat, töviskorona és szivet átjáró hegyes tőr. Az Ö hódoló tisztelete oázisa a mi lelkünknek, küzdelmei, bolyongásai, eltévelyedései és kishitü elkeseredése közben.

Kopár szivek azok, akik a *Máriakultuszt* nem ismerik, nem szeretik, sőt gyülölik s lépten-nyomon gunyolják és gyalázzák. Most is éppen, a mikor tehetetlen haragjukban hetek óta igyekesznek a liberális sajtóban *Lourdest* és a szeplőtelen Fogantatást a legbadarabb, leghülyébb és legképtelenebb mendemondákkal kipellengérezni. Az ilyen szíveknek aztán nincs oltalomhelyük az élet forgószele elől s többnyire ugy vesznek el, ahogy éltek. Iránytalan bolyongás közben, elhagyatva, lelkük ridegségében és kietlen, jeltelen pusztaságában.

Mária neve pedig örökkön-örökké ott ragyog a csillagok között. Tisztelete öregbedik, szeretete nagyobbodik s egyre általánosabb lesz a bizalom és a visszatérés hozzá és az Ő utján szent fiához.

Máriát dicsérni
Hivek jöjjetek
Mert Ő fogja kérni
Fiát értetek,
Üdvözlégy Mária,
Mondja minden hiv.
Aldott légy Mária,
Nyelv mondja és szív.

* **Egyházmegyei hirek.** Megyéspüspökünk Ausseeban kelt elhatározásával: *Szirtes* Antal segédlelkészt Szarvasról Csorvásra önálló helyettes-lelkésznek; *Knecht* János dr papnevelőintézeti tanulmányi felügyelőt Várad-Olasziba, *Kovács* Márton csorvássi ideiglenes helyettes lelkészt vissza Gyulára, *Molnár* János segédlelkészt Orosházáról Szarvasra, *Lipcsey* Gyula segédlelkészt Endrődről Szilágysomlyóra, *Pircsi* Márton ujmisést Orosházára, *Mazurek* Gyula ujmisést Endrődre küldötte segédlelkésznek; *Tóth* Lajos dr theologiai helyettes tanárt megbizta a papnevelőintézeti tanulmányi felügyelői teendők végzésével, *Mellau* István debreczeni segédlelkészt a nagyváradi főreáliskolához hittanárrá nevezte ki. *Mutschenbacher* Gyula volt nagyszombati főgimnáziumi tanárt fölvette az egyházmegyébe s a Szent József-intézet másod prefektusává nevezte ki.

* **A vizvezeték villamos üzeme.** Régen huzódik annak a kérdésnek az eldöntése, hogy Nagy-Várad vizmü telepének üzemét a mostani gőzüzem helyett villamos üzemre vigyék át s a szükséges áramot a városi villamos telep szolgáltassa. Most már gépekre beérkeztek az ajánlatok, azonban a szakértők nem tudnak megegyezni a felett, hogy milyen gépegységek lennének a legczélszerübbek. Tegnap délután *Farkas* Kálmán müszaki tanácsos közbejöttével, a vizvezetéki és villamos felügyelő bizottság együttes ülést tartott, amelyen Komlóssy József elnöklete alatt Bozóky Béla, dr. Károly Irén, Dús László, Kőszeghy József, Belányi Imre

---

— Hogy valami orvossal volt valamelyes viszonya? Ah! lári-fári. Udvarolt neki s aztán valami fölött összeczivakodtak. Hát elmenjünk?

— Menjünk el. Hanem most tanuljunk!

S a két filozopter tanult, mig János megérkezett.

Hozzáláttak a vacsorához.

— Mond Bandi! Nellit még mindig szereted?

— Szeretem! Néha azonban ugy érzem, hogy eltudnék lenni nélküle.

— Bolond dolog! Vagy szereted vagy nem. S ha szereted, nincs értelme annak, hogy Hidi Ella körül is forgolódol, Öszintén megvallva határozatlan ember vagy.

Hosszas hallgatás után szólt Bandi. Lehet, hogy igazságod van, de hallgass meg. Neki nincs semmije, nekem nincs semmim. Az életet te is jól ismered. És mit csinálok, ha nem kapok azonnal állást? És ha kapok is valami silány helyen? Rongy fizetéssel, örökös anyagi zavarokkal küzdeni egy egész életen át? Hogy mindketten nyomorogjunk? Ésszerü eljárás ez? Ésszerü eljárás-e ez akkor, mikor az ember felé két kézzel nyujtják a szerencsét?

— Van benne valami igaz! Az élet prózája. Különben tégy a mint akarod. Az illuzió elszáll s marad a rideg való. Talán akkor mindketten sajnálni fognátok, hogy egymáshoz kötöttétek magatokat.

Csend lett.

— Hidd el Gabi, nagyon rosszul esik nekem erről a dologról beszélni. Küzködnöm kell a saját gondolataimmal.

— Ejh! — netörődj semmivel. Ugy lesz, a hogy lesz. Nem érdemes gondolkozni. Tanuljunk!

Tanultak. Tanultak addig, mig a lámpából kifogyott a petróleum a késő éjjeli órákban. Aztán feküdni készültek.

— Készen vagy Bandi?

— A kollégiumra készen, de annál készületlenebb a jövőt illető terveimmel.

— Smarn! Odase neki. Aludj!

— Alszom, aludni akarok . . . Nelli! Szegény Nelli.

IV.

— Felházy szomszéd? Ugyan mondja hány éves ez a kerités? kérdé Szőllősi Zsiga, a mint az országut mellett végig haladt.

— Bizony hirtelen meg sem tudom mondani. Lássuk csak. Akkor csináltattam, a mikor a fiam letette az érettségit. Annak pedig már tizenegy éve.

— Igen biz a! Hát mikor jön haza a fia?

Szombaton jönnek. Éppen ma kaptam a levelet. Jön az egész családjával. Itt lesznek az egész vakáczión.

— Akkor jön az én leányom is. A férje is jön. Abból nemsokára megyei főorvos lesz.

— Az nagyon szép. Hát ugy-e mégis csak jobb, hogy a fiam nem vette el a lányát? — Igy szerencsésen jártak mind a ketten,

— Szó a mi szó, de ez már igaz. Mert hát mégis csak a vagyon a fő dolog. — Hanem megyek tovább. Áldja meg az Isten! Hát szombaton ki megyünk az államáshoz ugy-e?

— Ki megyünk, hogy ne mennénk!

V.

Két pár szállott le a vonatról. Felházi Bandi és Szőllősi Nelli meglepetését a szülők meg tudták magyarázni maguknak. De hogy a Nelli férje, Gedő az orvos és a Bandi felesége a Hidiék Ellája miért lettek sápadtak, azt senki sem tudta volna megmagyarázni.

Uj üzlet! **Kenyeres és Engländer** czég Szent László-tér, (a Janky-féle füszer-üzlet Kossuth-utcza felé eső szomszédságában) tisztelettel tudatja, hogy az összes őszi ujdonságok megérkeztek. Óriási választék van **selyem-** és **gyapjuszövet** különlegességekben, **blous** és **costumkelmékben**, **barchetekben**, vászon és fehérnemüekben. Rövidáruk, függönyök, szőnyegek, paplanok, esőernyők. Az árak utólérhetetlen olcsók! Szabad megtekintés vevési kényszer nélkül! **Uj üzlet!**

és Csordavics Ferencz voltak jelen. A beérkezett ajánlatokra vonatkozólag Belányi Imre, a villamos telep igazgatója azt javasolta, hogy a Walser-czég olcsóbb ajánlatával szemben a Gancz-czég ajánlatát fogadja el a város, mert ennek az üzeme olcsóbb s 3 drb. 35 másodpercz liter dugattyus fekvő gépet rendeljenek. Ezzel szemben Farkas Kálmán müszaki tanácsos két drb. 70 mp. liter állógépet alkalmasabbnak tart. Belányi azért ragaszkodik az általa ajánlott gépegységekhez, mert az üzem költségeit a kikötött 37 ezer koronáért a villamos telep viseli, tekintet nélkül arra, hogy mennyi anyag szükséges az üzemhez. A 70 mp. gépek üzeme pedig, szerinte többe kerül, mint a 35 mp. gépek A nézeteket nem lehetett összeegyeztetni, hanem az üzemi költségek garantálására vonatkozólag nyilatkozatokat kérnek az ajánlatot tett gépgyárosoktól. Az október hónapi közgyülésig tisztázzák a kérdést s akkor terjesztik be az ügyet a törvényhatóság elé. Az ülésen annyi nézeteltérés merült fel, hogy alighanem most még távolabb van a kérdés a megoldáshoz, mint eddig volt.

* **Ünnepja görög katholikusoknál**. Holnap hétfőn ünnepük van a görög szertartásu katholikusoknak: Keresztelő szent János lefejeztetésének emlékünnepe. Ebből az alkalomból holnap a görög katholikus székesegyházban a szemináriumi s a Széchenyi-téri orosz templomban ünnepi istentiszteleteket tartanak.

* **A Sas-szálloda ujjáépitése**. Hillinger Lipót a Sas-szálloda bérlője kérvényt intézett Nagyvárad városához az iránt, hogy engedjen el a város az évi bérösszegből 7000 koronát, mert különösen az utóbbi időben, a Pannonia szálloda megnyitása óta pang a szálloda forgalma. A tanács, mint állandó választmány nem javasolja a kért összeg elengedését, mert az már be van állitva a város költségvetésébe, hanem hivják fel a Sas ujjáépitésére kiküldött bizottságot, hogy a tervbe vett épitkezésre vonatkozólag tegyen előterjesztést.

* **Az ősi-i-nagyváradi vasut engedélyezése.** Ugylátszik, hogy az ősi-i-nagyváradi, nagyváradi, illetve össi-i-tenkei vasut épitése rövid idő mulva ténnyé válik. Alig egy héttel ezelőtt tárgyalták Nagy-Várad városával a területhasználati engedélyt. Most már az engedélyezési tárgyatást is megtartják. A kereskedelemügyi miniszter értesitette Nagy-Várad városát hogy az ősi-nagyváradi vasut engedélyezési tárgyalása szeptember 18-án lesz a kereskedelmi miniszteriumban; kéri a miniszter a várost, hogy a tárgyaláson képviseltese magát.

* **Bucsuünnepek**. Ma vasárnap, a boldogságos Szüz Mária neveünnepén a nagyváradi római katholikus egyházmegye két községében lesz bucsu, Köröstarjánban és Tótteleken. Előbbi helyen a nagymisét *Fetser* Antal apátkanonok, provikárius mondja segédlettel, *Halász* Gyula papnöveldei lelkiigazgató pedig egyházi szónoklatot tart. Tótteleken pedig ugy a nagy misét, mint a predikcziót dr *Vucskics* Gyula nagyvárad-ujvárosi plebános tartja. Mindkét bucsuünnepen Nagyváradról is sokan vesznek részt a papság és a hivek köréből.

* **Erzsébet királyné halálának évfordulója.** Hetedik évfordulóját értük el ma annak a szomoru napnak, melyen elvesztettük váratlanul Erzsébet királynénkat, ki gyógyulást keresve a csapásoktól megtört szivére, távol volt övéitől, honától, szeretett magyarjaitól s ott esett áldozatául egy elvetemült anarchista gaz merényletének. Tekintettel arra, hogy a szomoru évforduló az idén mára, vasárnapra esik, a requiemeket holnap hétfőn tartják meg a boldogult királyné lelke üdvéért.

* **A helyi ipar pártolása.** A napokban emlitettük, hogy ifj. *Jelinek* Ferencz azon kérelmére, hogy a honvéd huszár laktanyával szemben levő 5 hold volt szemétdomb területet 25 évre adja bérbe a város évi 420 korona bérért, — a pénzügyi szakbizottság azt javasolta, hogy 12 évre adassék bérbe a terület. A városi tanács méltányosabb álláspontra helyezkedett a kérelem tekintetében, amennyiben azon javaslatot terjeszti a közgyülés elé, hogy 25 évre adja bérbe a város a kért területet, azon kikötéssel, miszerint 12 év mulva a város fel mondhatja a szerződést, de az állandó épületeket a becsértékben ez esetben átveszi. A törvényhatóság bizonyára ezuttal is az iparpártolás álláspontjára helyezkedik s elfogadja a tanács méltányos javaslatát.

* **Kossuth-szobor leleplezés Békés-Csabán.** Békés-Csabán szeptember hó 19-én leplezik Kossuth Lajos szobrát s ez alkalommal a község képviselőtestülete ünnepi közgyülést tart Ugy a leleplezésre, mint a diszgyülésre Nagy-Várad vásosát is meghivták.

* **Az általános titkos választói jog a városházán.** Dr. *Friedländer* Sámuel törvényhatósági bizottsági tag már korábban inditványt adott be Nagy-Várad város törvényhatósági bizottságához, hogy irjon fel a város az országgyüléshez az általános titkos választói jog törvénybe iktatása iránt. Az inditvány a csütörtöki városi közgyülés elé kerül, de érdemleges határozatra alig jön ez alkalommal a kérdés. Az állandó választmány ugyanis azon javaslatot terjeszti a közgyülés elé, hogy az inditványt adják ki a jogügyi bizottságnak, tárgyalás és véleményezés czéljából, és pedig azon indok alapján, mivel ez a kérdés teljesen a közjog körébe tartozik.

* **›Veni Sancte‹ a papnevelőintézetben.** A lat. szert. katholikus papnevelőintézet növendékei szept. 7-én ismét összegyültek az intézet falai közt, hogy komoly munkával előkészüljenek magasztos hivatásukra, 8-án reggel 9 órakor a székestemplom boltivei alatt fölcsendült a »Veni Sancte«, a sz. Lelket segitségül hivó hymnus ismert dallama s a nagymise alatt, melyet *Fetser* Antal apátkanonok helyettes püspöki helytartó mondott, a növendékek ifju szivük melegével imádkoztak a megvilágositó Szent Lélek kegyelméért. Egyuttal fölemlitjük, hogy a most kezdődő félévben következő tárgyakat hallgatják, két csoportra osztva, a növendékek: *keresztény erkölcstant és régiségtant* dr. Némethy Gyula theol. tanártól; *alapvető hittant és bölcseletet* dr. Lindenberger János theol. tanártól: *egyházjogot* a magyar magánjogra tekintettel Peszeki Ferencz theol. tanártól; *ujszövetségi szentirástant* dr. Tóth Lajos theol. tanártól; *lelki-pásztori orvostant* dr. Mayer Lászlótól és *neveléstant* Heilinger Józseftől. Hetenkint két órán tanitja Beleznay Antal, ismert jeles dalköltőnk, az egyházi éneket. A növendékek száma 39.

* **A vilamos mü szünete**. A Nagyvárad városi villamos mü igazgatósága tudatja a fogyasztó közönséggel, hogy nagyobb üzemi munkálatok miatt az áramszolgáltatás *ma vasárnap délelőtt* 9 órától délután 2 óráig szünetelni fog. Ezen idő alatt a villamos mü nem ad áramot.

* **Összeütközés a pályaudvaron**. Még csak most szivárgott ki a hire annak, hogy az itteni főállomáson e hét elején vonatösszeütközés volt, mely szerencsés véletlen folytán sulyosabb következmények nélkül maradt. Hétfőn egy csapat élelmezési katona egy őrmester vezetése alatt, az itteni helyőrség részére érkezett takaró pokróczokat akarta elszállitani a vasutról. A pokróczok egy külön sinpáron álló vaggonban voltak elhelyezve. A legények ezen vaggonból szedték ki a pokróczokat, mikor hirtelen több teherkocsit vontató lokomotiv ugyanazon sinre tért és sebességét nem tudva fékezni, teljes erővel beleütközött az egyedül álló ruhás vaggonba. A vaggonban ekkor egy személy tartózkodott és pedig épen az őrmester, *Krausz* Miklós, a ki az ütközés pillanatában a nagy lökéstől arczra esett és homlokát betörve, eszméletlen állapotba jutott. A meglökött vaggon pedig nagy sebességgel gurult tova, mig egy másik kocsiba ütközött s azzal együtt szaladt addig, mig az eléjük lökött sinfák megállitották. Egy közlegényt szintén majd elütött a vaggon. A sebesült őrmestert azonnal a katonai kórházba vitték, hol még most is fekszi a baját, mert a fején kapott zuzódások

---

— Nagyságos asszonyom otthon a férje? kérdé egyszer Bandi, a mint Nelli végig haladt a léczes keritès mellett.

— Otthon van. Miért kérdi olyan hangon.

— Megyek áthivom a feleségemhez. Egész nap főfájá-ról panaszkodott. Most aztán fej görcsei vannak. Kérem fáradjon be, mig a férétől vissza jövök.

Pár percz mulva jött Bandi Gedővel az orvossal. Nelli a nyárfa alatt várt rájok. Az orvos bement, Bandi künt maradt Gedőnével.

Hallgattak mind a ketten. Egy-egy pillantást vetettek egymásra, de nem szóltak egymáshoz. Gedőné elakart menni, de a másik nem engedte. Ugy áltak ott most is egymás melletti mint tizenegy évvel ezelőtt . . . A kezök véletlenül találkozott, de egyik sem vonta vissza.

A szobából kilépett az orvos.

Semmi komolyabb baj. Egy kis migrénije van. Ez naponként ismétlődni fog, de komoly aggodalomról szó sem lehet.

S a migrén csakugyan ismétlődött naponként. Az asszony annyira ideges lett, hogy az orvoson kivül mástnem türhetett maga mellett.

*

A kávéházban böngésztem a lapokat. Egy czikk ragadta meg a figyelmemet a törvényszéki rovatban:

Elitélt tanár. Nagy port vert fel annak idején a Gedő—Felházi-féle párbaj, melyben Gedő életét vesztette. A törvényszék ma foglalkozott ez ügygyel s *Felházit* 6 hónapi államfogházra itélte Itt emlitjük meg, hogy Felházy válópöre ma nyert befejezést.

Egy hét mulva jelent meg a második — vagyis a Hymen hir. Reggelizés közben olvastam. Letettem a kanalat s el gondolkoztam . . .

. . . A történetük jutott eszembe, a mit elmondtam.

! ! ! Legmegbizhatóbb bevásárlási hely ! ! !

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: *166.* az egész megyére. **Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.** Telefonszám: *166.* az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségü **vásznak** és **siffonok**, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek **kész fehérnemüek**, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. **Szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalteritők. Paplanok és matraczok**, valamint mindennemü **mosóáruk**, u. m.: **kreton, batist, zephir** és **szines vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők.** Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelé sek o o o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o o

agyrázkódást is okoztak. Az állomásfőnök a vizsgálatot az ügyben — már folyamatba tette.

* **Utczák csatornázása.** Szilágyi Dezső és Uri-utcza lakosai arra kérték Nagy-Várad városát, hogy e két nagyforgalmu utczán készittesse el a végleges csatornát, amelyet Szigligeti-utczán át kötnének be a Szent János-utczai főcsatornába. A nagyon is indokolt kérelem elől a városi tanács sem zárkózik el, s a legközelebbi közgyülésen előterjesztést tesz a törvényhatósághoz, hogy 29,000 korona összeggel készittesse el a két, illetve három utcza csatornázását.

* **A magtár-épület eladása.** Sok rongyos épülete van Nagy-Várad városának, de talán egy sem olyan disztelen, mint a Széchényi-téren levő régi magtár. A város most ismét elakarja adni ezt a régi épitményt s ez iránt előterjesztést tesz a tanácsnak. A feltételek közzé azt javasolja felvétetni a tanács, hogy a rozoga épület helyére három éven belül emeletes épületet köteles az uj tulajdonos emeltetni.

* **Temetés.** A köztiszteletben és becsülésben álló Kugler család mély gyászában igaz részvéttel osztozott a város társadalma. A derék matrónának, özv. *Gyurkovits* Agostonnénak, Kugler Albert anyósának tegnap délelőtt végbement temetésén impozáns módon nyilvánult ez a részvét. A Kossuth-utczai gyászház udvarán a beszentelés idejére előkelő közönség gyült egybe, melynek soraiban ott voltak: Bunyitay Vincze, Fetser Antal provikárius, apátkanonokok, Novotny S. Alfonz, dr Vimmer Julián, Papp Imre, Ováry Sándor, Ferdényi Olivér, Székely Sándor, Kelemen Kálmán, dr Lindenberger János, Jancsó Lajos, Csicsay Alajos, Zsálik Privát, Hiebsch Dezső, Rozmut Péter, Farkas Izidor, Makay József, dr Krüger Aladár, Kiss Ernő, Knapp Sándor, Milibák József, Hegyesi Márton, Vidovich Béla, dr Imrik Gusztáv, stb. — A beszentelést dr *Vucskics* Gyula plebános végezte dr Lestyán Endre és dr Knecht János segédletével. Beszentelés után a gyászmenet a Szent László plébánia-templomba vonult, hol requiem volt az elhunyt matróna lelkiüdvéért. Innen pedig az ujvárosi központi temetőbe vonult a gyászmenet, hol a megboldogultat örök nyugalomra helyezték. A koporsót sok szép szallagos koszoru diszitette. — A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia temetkezési vállalata rendezte a megszokott pontossággal és figyelemmel.

* **Tüz a fekete erdői üveggyár telepén.** Biharmegyének két virágzó üveggyára volt tudvalevőleg, beéli s a feketeerdői;-de most már csak az utóbbi van meg. Csütörtökön este a feketeerdői hatalmas gyártelep is veszedelemben forgott. Most értesülünk, hogy csütörtökön, délután ott és határa között valószinüleg vigyázatlanságból tüz ütött ki a telepen a magtárépületek között, ott a hol télire a takarmány fel volt halmozva. A tüz gyorsan terjedt, ami nagyon kétségbeejtette a gyárszemélyzetét mert az egész gyártelepet fenyegette pusztulással. Nagy erőfeszitéssel folyt a mentési munkálat s csak ennek köszönhető, hogy a gyári épületeket sikerült megmenteni. A takarmány mind elhamvadt, ugyszintén a magánépületek is nagyobbrészt a lángok martalékai lettek. A kár mintegy tizezer koronára tehető. A telepen szigoru vizsgálat indult meg, hogy a tüz mi okból keletkezett s ki lehetett annak előidézője.

* **A Szent István-bazilika megnyitása.** Megirtuk, hogy a budapesti Szent István-templom felszentelését október negyedikére tüzték ki. A fényes ünnepségek keretében véghez menendő felszentelést, mint értesülünk. fővárosi a tanács bizonytalan időre *elhalasztotta*. A nagyszabásu felavató ünnepre a *király megjelenesére* is számitott a tanács, a meghivással azonban annyira megkéstek, hogy ma már ki van zárva hogy ő Felségétől megfelelő határidőre választ kapjanak. Erre való tekintettel a tanács tegnap elhatározta, hogy a felavatást *október 4-ikéről elhalasztja* s egyben utasitotta a jogügyi osztályt, hogy a kabinetitoda utján a felség megjelenése iránt kellő időben kezdje meg a tárgyalásokat s azok eredménye alapján fogja tanács a felszentelés napját megállapitani.

* **Előléptetések a nagyváradi vasutasok körében.** A törvényen kivüli kormány egyik tagja, *Vörös* László kereskedelmi miniszter nagy örömöt okozott a vasutasoknak. A magyar államvasutasok személyzete körében iömeges előléptetések történtek. Nagyváradon a következők léptek elő magasabb rangfokozatba: az V. rangfokozat I. osztályából a VI. rangfokozat III. osztályába ellenőrré *Pásztor* József hivatalnok, a VI. rangfokozat I. osztályából az V. rangfokozat III. osztályába dr *Molnár* János fogalmazóvá, *Petrovay* István, *Kovács* Béla és *Klementics* Ferencz hivatalnokok. Az altiszti II. rangfokozat I. osztályából az I. rangfokozat III. osztályába *Boócz* Jenő mozdonyfelvigyázó.

* **A köröspart kiépitése a városháza előtt.** A városháza melleti rozoga kőpart helyett mepfelelő betonpart fal épitése már két év óta tervbe vétetett. Ezáltal az uttest 6 méterrel kiszélesednék s az uj városháza is díszes környezetet nyerne. A városi tanács előterjesztést tesz a közgyüléshez, hogy a kőpart kiépitésére árlejtést irjon ki. A 80,000 korona költséget a kövezetvámalapból fedezik, amennyiben pedig az alap nem birná meg a fedezetet, kölcsönt vesznek fel. Ha a közgyülés elfogadja a tanács előterjesztését, a jövő évben kiépitenék a kőpartot.

* **A sztrájk nem vis maior.** A kereskedelmi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz s igy Nagyvárad városához, hogy hozzon határozatot arra nézve, miszerint a sztrájkot a városi épitkezéseknél vis maior-nak tekinti-e. Nagyvárad város tanácsa, tegnapi üléséből kifolyólag olyan irányu javaslatot terjeszt a közgyülés elé, hogy tartsa fenn az eddigi szokást s ne vegye be a szerződésekbe, hogy a sztrájk vis maior.

* **Haza jönnek a katonák.** Nehéz pár hetük volt katonáinknak a nagy gyakorlaton. Sokat fáradtak augusztus 16. óta, mikor elvonultak Nagy Váradról. A gyakorlatok már véget értek s holnap lesz a lefuvás. A 37. gyalogezred kedden, szeptember 12-én érkezik haza Nagy-Váradra,

* **Betörő iparos.** Amint látszik, Grósz H. sütőiparos sehogy sincsen abba beletörődve, hogy más portáján rendezkedni tilos. Tegnap délután öt órakor Végh Edéné sütődéjébe akart ismét behatolni, mivel azonban a sütőde ajtaja erős lakattal volt becsukva, nem tudott bemenni. Meglehetős kedélyesen intézte el a bejuthatás dolgát. Egyszerüen egy kocsist meg egy hetest oda parancsolt az ajtó mellé, hogy nézzék az ő óriási müvét. Egy baltát vette ő és Bendeguznak képzelve magát, habár attól sokban különbözött, leverte a lakatot hősies tettét számosan nézték végig.

* **Értékpapirtolvaj uraságí inas.** Farkas Ödön tápiósápi lakostól Peti János nevü nagykorpádi születésü 24 éves, ref. vallásu inasa, kinek termete közép. arcza hosszas, haja vöröses szőke, bajusza angolra lenyirt, ellopott 40 drb Zellerin részvényt és egyéb nagymenynyiségü értékpapirokat, egy darab 20.000 koronáról szóló betéti takarékkönyvet összesen 43 ezer korona értékben és megszökött. Az értékpapirok közt 10 drb bihar megyei kereskedelmi és terményhitelbank részvény is van számuk 923—927 és 1234—1238. A budapesti rendőrkapitányság sürgöny megkeresése alapján a tolvaj ellen a nyomozást a nagyváradi rendőrség is folyamatba tette.

* **Halálozás.** Mint részvéttel értesülünk, *Kovács* Jenő kir. járásbirót mély gyász érte, édes anyja özv. *Kovács* Józsefné sz. Bársony Teréziának halálával. A családi gyászjelentés a következő:

Kovács Jenő és neje Csányi Róza ugy e maguk, mint gyermekeik és rokonaik nevében mély fájdalommal tudatják a szeretett jó édes anya, anyós, nagyanya és rokon özv. Kovács Józsefné szül. Bársony Teréziá-nak f. évi szeptember hó 9-én, életének 87-ik évében történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó évi szeptember hó 11-én, d. e. 9 órakor a halottas háznál (Kálvária-utcza 1. sz. a.) az ev. református egyház szertartásai szerint tartandó gyászbeszéd után az olaszi-i sirkertben fognak örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség megadására a család rokonai, barátai meghivatnak. Nagyvárad, 1905. szeptember hó 9-én. Aldás lebegjen emléke felett!

* **Nagyvásár.** Nagy az élénkség most a városban. A város, különösen a nagypiacz képe mutatja, hogy nagyvásár van. Az általános kirakodó nagyvásár tulajdonképen ma vasárnap kezdődik. Az őszi országos vásár szokott a legforgalmasabb lenni, mert minden vidéki már az idei termés árán szerzi be a télire valót. A sertés és marha vásár már meg volt. Hihetőleg nagy lesz a vásár forgalma, az időjárás kedvező. A nagypiaczon már van vásári bódé s látványosság elég. A nagyvásár folytán a vasárnapi munkaszünet mára fel van függesztve.

* **Drágább lesz a hus.** Ez a rémhir járja most be városunkat és mindenki megütközéssel fogadja ezt, van rá okunk, még pedig igen nagy okunk megütközni e hirre. Városunkban az élelmi czikkek amugy is drágák. még pedig a vidéki városok között e tekintetben vezetők vagyunk. A piaczi árak valósággal megütközésre adnak okot és ha még drága pénzünkön kielégitő árukat kapnánk. De azt nem érjük meg, legfellebb, ha valami naiv kofára akad az ember, de mészáros vagy hentes? — ezek nem igen akarnak naivok lenni, sőt most meglehetős ijesztő hirt terjesztenek, hogy drágább lesz a hus. Budapest már meginditotta husdrágasának csökkentésére a mozgalmat, a vidéki városok pedig követik. Mint értesültünk Debreczen városa is csatlakozott a mozgalomhoz. Debreczen városa, ahol a szarvasmarha állomány legnagyobb virágzásnak örvendhet, meginditotta a hus drágasága elleni mozgalmat, még pedig alaposan. Szeptember 8-án az ottan

RÁDIUM. Már a régiek sejtettek némely ritka ásványvizben oly titkos gyógyerőt melyet mágneses jelenségekkel magyaráztak. Az igazi okot azonban csak a legujabb korban ismerték meg, amidőn néhány gyógyforrásban r á d i u m o tfedeztek fel. Hazánkban ezen csodás elem eddig egyedül a Schmidthauer-féle **IGMÁNDI**-keserüvizben találtatott s igy érthető vele elér hető meglepő gyógyeredmény. Már fél pohárral használva eltávolitja a gyomorban és belekben fészkelő sokféle betegség csiráját s ezzel elejét veszi a baj kifejlődésének. Mint ivó kúra gyomor és üdőbajokban, továbbá **elkövéresedés, szivelhályosodás** s azzal járó **fulladásnál sárgaság, máj- és lépdaganat, czukorbetegség, aranyér, csúz** és **köszvénynél, vérbőségnél** stb kitünő eredménynyel használható. Kapható Nagyváraon mindenütt. Nagy üveg 50 fillér, kis üveg 30 fillér. Főszétküldés a forrástulajnonos Schmidhauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban

vendéglős ipartarsulat gyülést tartott, melyen Bécs példájára elhatározták, hogy mészárszéket fognak felállitani s e felállitandó mészárszékre Haucz Bertalan mészáros 1000 koronát szavazott meg. A gyülés a felállitandó mészárszék által a husárakat 20—30 fillérrel olcsóbban véli adhatni a hust. A gyülés legközelebb próba vágatást fog rendezni. Remélhető, hogy nem fog megbukni a mészárszék. Ha városunkban is feljebb fogják emelni a husárakat, mint hirlik hasonló mozgalmat fognak inditani az amugy is türhetetlen magas husárak csökkentésére.

* **Vizsgálat a fugyivásárhelyi gyilkosságban**. Pénteken bonczolták fel az agyonvert Homoki holttestét. A bonczolás és a megejtett vizsgálat alapján megállapitották, miszerint a gyilkosság a holttest feltalálása előtt mintegy fél nappal történt. A kihallgatások szerint, Homoki már régebben feszült viszonyok között élt vejével, Veres Józseffel. Elöször Veres Józsefnét hallgatták ki, kinek vallomása szerint Veres József és apósa Farkas István gyilkolták meg Homokit. Csütörtök este szólalkoztak össze Homokival Veresék és hosszabb szóváltás után vasvillákkal, dorongokkal rohantak Homokira, kit teljesen összeroncsoltak. A támadás oly gyorsan történt, hogy Homoki nem is védekezhetett. A legnagyobb megbotránkoztatásra ad okot a gyilkosságban az, hogy az áldozat leánya maga is adott férje kezébe egy vaslapátot, hogy azzal édesapját Veres üthesse. Veresné vallomását a férje és Farkas, a másik gyilkos is megerősitették.

* **Szerelmi dráma.** Érmihály-falván a csutörtöki heti vásáron *Tóth* Ferencz ottani állami földmives iskolai tanárt megtámadta a nyilt utczán egy legény s revolverrel hátba lőtte. Tóth állitólag hütlenül ejhagyta a leányt, aki igy állt bosszut. Tóthot haldokolva szállitották el a dráma szinhelyéről.

* **Egy krajczár két dráma**. Érdekes epizódja volt egy vidéki városból berukkolt honvédnek. A nyolczadik hét közepén történt, hogy egy hadnagy a mi katonánkat elküldte két hölgy czigarettáért. Amint a három krajczárt előkeresgéli, csupa véletlenségből egy negyediket leejt a földre. A közember lehajol s fölveszi, sürgős lévén a két hölgy czigaretta, hadnagy ur biztatására a negyedik krajczárral együtt befutott a kantinba, majd mikor vissza jött a két czigarett kiséretében, a krajczárt is vissza akarta adni, mire a hadnagy ur nagy kegyesen kitünő magyarsággal mondotta:

— Tenni el magának, venni rajta két dráma. — Czigarettát értett, nem pedig valami Bánk bán féle dolgot.

— Nem, hadnagy ur ejtette el a krajczárt és az a hadnagy uré.

— De én azt adni magának . . .

— Köszönöm, de nem fogadhatom el. Ha megengedi hadnagy ur, bemutatom magam. Dr X. Y. főreáliskolai tanár vagyok. Hadnagy ur zsebre vágta a krajczárt, tanár ur pedig rágyujtott egy trabuco szivarra és aztán elváltak.

* **Hütlen nevelő.** *Kovács* Ákos a helybeli Kovács L. és Társa czég egyik tulajdonosa több fővárosi hirlapban hirdetés utján gyermekei mellé nevelőt keresett. E hirdetések megjelenése után folyó hó 1-én egy magát *Brauer* Oszkár, a bécsi keleti akadémia növendékének nevező egyén jelent meg Kovácsnál akit ez nevelőül meg is fogadott. A nevelő ur alighogy megkezdte müködését szóban s levélbeli kérések alapján szorgalmasan kezdte Kovács Ákost elő legek adására ösztönözni. Igy 20 koronát majd 6 és 34 koronát kért és kapott is előleg fejében rövid pár nap alatt. Közben két helybeli papir kereskedőtől számlát kapott Kovács Akos amelyekben a nevelő ur által fiai részére vásárolt drága körzők megfizetését kérték. Kovács Akosnak ekkor már gyanussá vált a nevelő ur és minthogy az napon tanitás végett sem jelent meg nála, kutatni kezdett utánna, azonban már hült helyét találta. Másnap kapott azonban egy levelet melyben a nevelő ur egy zálogczédulát küldött el neki. A zálogczédula két doboz körzőről szólt, amelyre 12 kor. költsönösszeg adatott. Levelében Brauer arra kéri Kovács Akost hngy bocsássa meg a vétkeit ő ugy az előlegül vett összeget, mint a nevében vásárolt és zálogba tett körzők értékét postán meg fogja neki küldeni. Megható hangu levelére *Kovács* Akos a szédelgő fiatalember ellen rögtön megtette a feljelentést a rendőrségen.

* **Borzalmas családi tragédia**. Váczról rémes családi tragédiáról ad hirt budapesti telefonjelentésünk. *Balla* Vilmos kőmives, aki a püspökdülőn lakott, mindkét lányát kőmivesekhez adta férjhez. Egyiket *Steinberger* György, a másikat *Oszleth* István vette el. Volt Ballának még egy István nevü fia, ugyancsak kőmives, akit sógorai halálosan gyülöltek. Balla István legutóbb jegyese volt egy leánynak, aki előtt haragos sógorai annyira megrágalmazták, hogy a menyasszony a jegygyürüt vőlegényének visszaküldte Ez végtelenül elkeseritette Balla Istvánt Ördögi bosszut forralt vak dühében, olyat, amilyet még a legszáguldóbb fantáziáju regényiró is megsokalna. Tegnap hajnalban ugyanis fölgyujtotta a házat, a melyben sógorai családostul közösen laktak. A házban benne égett mindkét család öt gyermekével. Balla István egyik közeli fára felakasztotta magát.

* **Véres verekedés.** Szentjobbról tudósitják lapunkat, hogy csütörtökön délután a korcsmában zajosan vigadott a falu népsége, még idegen, de közeli helységbeliek is részt vettek a vigadozásban, majd a verekedésben is. Igy történt meg aztán hogy a verekedés során, mely később komolylyá vált, *Pázler* Józsefet *Bélteki* János csohaji lakos nyakán és hátán életveszélyesen megsebesitette. *Rauch* Vinczének fejére pedig *Lupkár* József fokossal olyan ütést mért, hogy az agyveleje két helyen kilocsesant. Rauchnak állapota most már oly sulyos, hogy minden pillanatban várják halálát. Mindkét sulyos verekedési ügyben a vizsgálatot meginditották. Bélteki János és Lupkár Józsefet a csendőrség letartóztatta.

* **Hajsza a czigányasszonyok után**. Hegyközpályi határában délelőtt féltizenegy körül czigányasszonyok táboroztak purdéikkal két szekéren. Férfi egy sem volt közöttük, nyilván tisztességes kenyérkeresetben foglalatoskodtak valahol. Az asszonyok a kocsiból egyszerre csak csendőröket vettek észre a látóhatáron. Aligha lehetett rendén a szénájuk, mert nyomban lovaik közé csaptak s eszeveszett vágtatással indultak meg a szekéruton. A csendőrök ezt észrevéve egyik utbaeső kocsira kaptak s a czigányok után hajtattak. Örületes hajsza fejlődött ki köztük. A csendőrök mindenütt a czigányok nyomában voltak' de még sem tudták őket elérni. Végre Nagyváradon közvetlenül a vasuti pályaház előtt tizenegy óra tájban a czigányszekerekkel szembejövők megállitották a menekülőket. Itt aztán izgalmas kép fejlődött ki. Az asszonyok sehogysem akartak kiszállni a ponyvásszekerekből, mire a csendőrök beleforditották őket az árokba. Kegyetlenül elverték őket, elszedtek tőlük két tyukot, apróbb lopott élelmi czikkeket, aztán összekötözve vitték el a hat czigányasszonyt rajkóikkal, hogy viselt dolgaikat számon kérjék tőlük.

* **Kirabolt özvegyasszony.** Szentjobbi tudósitónk jelenti telefonon, hogy elmult éjjel özv. *Rosenfeld* Mórné biharfegyverneki lakost eddig ismeretlen tettesek megtámadták lakásán, mellének revolvert szegeztek s mig ő e kinos helyzetben volt és segitségért sem kiálthatott, ezerkétszáz korona készpénzt és minden értékes tárgyat összeszedtek és hirtelen eltávoztak. Az özvegy asszony halálos félelemben várta meg a reggelt és akkor ment jelentés tenni a csendőrségnél, mely széleskörü nyomozást inditott a raklók kézrekeritését illetőleg.

---

x **Dóra-crém** a legjobb pattanások, szeplő, sömör és napégetés ellen *ára 1 kor. Dóra-szappan 70 fillér,* készíti **„Kigyó"-gyógyszertár** Nagyvárad, Bémer-tér Telefon: 431. szám.

Pannonia étterme és télikert.

Első minőségü **Dréher-féle KORONA-SÖR,** termelőktől beszerzett **kitünő BOROK;** továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.** Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

x **Sok pénzt takarit,** ha mindennemü vásznat, ágynemüt, paplant, takarót, női és férfi fehérnemüt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

x Lapunk t. olvasóközönségének szives figyelmét felhivjuk **Czillér Imre** előnyösen ismert, jóhirnevü divatáru czég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Rádium-felfedezés Magyarországon.** A kir. magyar természettudományi társulat chemia ásványtani szakosztályának 1905 márczius 28-iki ülésében Szilárd Béla előadást tartott a Schmidthauer-féle igmándi keserűviz radio-activitásáról, amely szakkörökben nagy feltűnést keltett különösen azért, mert ez az első eset, hogy magyar ásványvizben rádiumot mutattak ki.

Iskola év kezdetére!

Gyermekek felruházására **kalapok, czipők, fehérnemüek, keztyük, harisnyák stb.** feltünő olcsón

FÁBRY TESTVÉREK Fő-utczai **keresztény** áruházában szerezhetők be.

Ugyanott 2 fiatal segéd és 2 tanuló felvétik.

x Az **Amerikai Áruházat** ajánljuk, mint a legdivatosabb czikkek beszerzési forrását, annyival is inkább mivel olcsó árak tekintetében a versenyt egy üzlet sem veheti fel vele.

x Felhivjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

Szülők figyelmébe!

Az iskolai év bekezdésével

A gyermekek teljes és czélszerü felruházása csakis legolcsóbb árban, legnagyobb választékban

Leitner Lázár-nál

Nagyváradon, Zöldfa-utczán, a Zöldfa-kávéház ajtajával szemben eszközölhető.

Mezey Mihály ünneplése.

Egy negyed század óta buzgó tevékenységet fejt ki a nagyváradi tüzoltóegylet élén közéletünk jeles alakja: *Mezey* Mihály.

A város közönsége ösmeri azt a fáradhatlan buzgalmat, amit Mezey Mihály évtizedek óta Nagy-Várad társadalmában minden téren kifejt. Legnagyobb elismerés illeti azonban Mezey Mihályt a tüzoltóegyesület élén kifejtett buzgó munkásságáért, s hálás lehet a város közönsége is *Mezey* Mihály iránt.

A nagyváradi tüzoltók megragadták az alkalmat, hogy a 25 éves forduló alkalmából kifejezzék szeretetüket, tiszteletüket főparancsnokuk iránt.

Tegnap, szombaton este a tüzoltó egyesület tagjai lélekemelő szép ünnepély keretében ünnepelték főparancsnokukat.

A tüzoltólaktanyában 7 órakor már az önkéntes tüzoltókon kivül városunk előkelő férfiai közül sokan gyülek össze.

A tüzoltók teljes felszereléssel sorakoztak a zászlók alatt.

Sarkady József vezetése alatt küldöttség ment az ünnepeltért, akinek az érkezését kürttel jelezték.

Az érkezésnél felhangzott éljenek után *Diósy* Soma alparancsnok jelentést tett s bevonultak a laktanya nagy termébe.

Diósy Soma alparancsnok rövid szavakban üdvözölte a jubilánst s átadta a szót

Sarkady Józsefnek, aki az ünnepelt érdemeinek méltatása után előterjesztette inditványát, hogy mondja ki a diszközgyülés, miszerint a főparacsnok 25 éves müködésének fordulóján a tüzrendészet és tüzoltás körül kifejtett érdemeit hálás köszönettel vesszi és méltatja s kéri, hogy az egyesületet továbbra is tartsa meg jóindulatában és az eddigi ügyszeretettel vezesse az egyletet.

Az inditványt lelkesedéssel elfogadták.

Ezután Diósy Soma alparancsnok rövid, szép beszédben kéri további jóindulatát a főparancsnoknak s tiszteletök jeléül átnyujtja az egylet tagjainak albumát.

Mezey Mihály a legnagyobb örömmel veszi a megtiszteltetést azoktól, akik vele müködnek. Szivből fakadt beszédben az egylet keletkezésére, multjára mutat, s azokra a küzdelmekre, amik igénybe vették munkásságukat, hogy a változott viszonyok között fentartsák az önkéntes tüzoltóegyletet. Kiemeli az elődök munkáját s a vátozott viszonyok folytán előállott viszonyokat. Megemlékezik a vizvezetékről, mely uj irányt adott a tüzoltásnak. Ezek a körülmények az önkénytes intézmény jellegét nemcsak meg bénitották, de az érdeklődést is csökkentették. Igyekeztek vagyonilag amelni az egyletet, hogy a felszerelés tökéletesbitésével szolgálják a czélt. Beszédét azzal fejezte be, hogy ha őt ünneplik, ne felejtkezzenek meg arról, akit már ő az intézményben talált. Diósy Soma alparancsnok érdemét is foglalják jegyzőkönybe.

Diósy Soma még néhány szóval a diszgyülést berekesztette.

A bankett.

Lelkes ovácziók között távozott az ünnepelt a tüzoló laktanyából a Richter-féle vendéglőbe, ahol már nagy közönség várta az ünneplőket.

A tágas terem asztalánál helyett foglaltak: A főasztalnál Mezey Mihály mellett Reismann Mór és Hlatky Endre foglaltak helyet, s ott voltak még Bozóky Béla, Ragány János, Guttmann József, Miskolczy Barna, Farkas Izidor, dr Bodor Károly, ifj. Rimanóczy Kálmán, Fassie Tódor, Bartsch Artur, Beleznay Antal, dr Moskovits József, Réz Mihály, Stark Gyula, dr Radó Ignácz, Kőzseghy József, Mihelfy Adolf, dr Várady Zsigmond, Óváry Lajos, Nozáki Rezső, Láng József, Beczkay Lajos, dr Baróthy Ákos, dr Berkovits Miklós, dr Mayer László, dr Gerő Sándor, Weingärtner Artur, dr Grósz Menyhért, dr Mihelfy Lajos, Weisz Károly, Sztankovics József, Winkler Lajos, Hankovits Ferencz stb., mintegy 250-en, s a berettyó-ujfalui tüzoltó egyesület küldöttsége.

A lakomán első sorban feszólalt *Hlatky* Endre. A lefolyt diszközgyülésre mutat. Mezey 25 éves jubileumát ülték. A polgárság is ünnepel. A diszgyülés behatása alatt szól. Gyermekkora óta tiszteli s nem hallgathat, mikor érdemeiről van szó, de azért is szól, mert mindig szivén viselte az egylet ügyeit. Az egyletnek ő 30 év óta tagja. Nem kell ecsetelni müködését. Látták az érdemeit s méltányolják. Megemlékezik Mezey atyjáról, aki alapitotta az egyletet. Mezey követi odaadással, buzgósággal atyját s elérte az összes polgárság elismerését és szeretetét. Mezey a tüzoltás körül halhatatlan érdemeket szerzett. Fejtegeti, hogy százezreket fektetett be a tüzoltó egylet, ezért háláját rójja le a közönség most Mezey iránt, aki oly sokoldaluan törekedett és munkált a közjó szolgálatában. Élteti Mezeyt.

Mezey Mihály azzal kezdte, hogy a megtiszteltetés jól esik minden ember szivének. Meg van győződve, hogy a mostani megtiszteltetés őszinte szivből fakad. Amit ő tett, az mindenkinek kötelessége. Családi, erkölcsi, vallási kötelesség, emberszeretet, jótékonyság, ebben nőtt fel, ezt megtartja. Élete legfőbb czélját a közjótékonyságban találja. Üldözték, megtámadták, bátran türte, mert meg volt győződve szándéka tisztaságáról. Ezért jól esik ez ünnepség s köszöni, mint jutalmat. További lelkesülésre biztatónak veszi s lelkéből köszöni. Ezután szép szavakban, lelkesen szólott bajtársaihoz.

Diósy Soma hivatkozik arra, hogy Mezey Mihály ismételte a diszgyülésen a zászlóra letett esküjét. Rámutat arra az időre, mikor csüggedés vett erőt a tüzoltókon, de volt mindég egy jótékony asszony, aki bátoritotta az egylet tagjait. Ez a zászlóanya, özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, aki az egész városban példa a jótékonyság gyakorlásában. Őt és családját éltette.

Dr *Radó* Ignácz hálaünnepnek mondja a szép alkalmat, amelyet a szív hozott össze. Ha igazságot akarunk, ki kell terjeszkedni azokra, akik közremüködtek kötelességtudásukkal a sikerre. Az önkéntes tüzóltókért üriti poharát.

Dr *Várady* Zsigmond a Hlatky szavaira reflektál, a »jó polgár« értelmét fejtegeti. A franczia erkölcstan meghatározását választja sarkcsillagul. Ez az, hogy az összesség érdekében szolgáljunk. Meg kell állani kellemetlenségek mellett is helyén s szolgálatot akar tenni a köznek. Ilyen jó polgár Mezey mellett Hlatky, akit éltet.

Ragány János a városi tisztviselők nevében üdvözlik Mezeyt.

Dr. *Halász* Lajos azért ünnepli Mezeyt, mert jobban szereti polgártársait, mint önmagát. Mindég a közjót szolgálja s mint a polgárok ideálját köszönti Mezey Mihályt.

Réz Mihály mint közkatona ünnepli Mezeyt, a zeneegylet vezetőjét, lelkét.

Sarkady József köszönetet mond az egylet nevében az ünnepélyen résztvetteknek s élteti a vendég tüzoltókat.

Dr. *Bodor* Károly a tósztók tanuságát vonja le, s szellemesen szól Diósy Somát élteti.

Bozóky Béla közkivánatra szólott, a nála megszokott szellemességgel. Mezeyt, mint tüzgerjesztőt, gyujtogatót a jótékonyság, hazafiság a lokálpatriatizmus terén. A legtöbb szikrát, tüzet ő gerjesztette e téren. Kéri, hogy a polgárokban élő szikrát ébressze.

Tándly József a tüzoltókhoz szól. Ugy élteti Mezeyt, mint a biharmegyei tüzoltók vezérét, mintaképét.

Dr *Hoványi* Géza tudja, hogy az elhangzott tósztok igazságát érzik. Mint jóbarátot élteti. A város összespolgára igazi barátja, ezek nevében élteti Mezeyt.

Hlatky Endre reflektált Várady beszédére, aki politikát vitt a lakomába. Ilyen hely erre nem alkalmas. A polgárok egyetértésére ürítette poharát.

Közben az érkezett üdvözlő táviratokat olvasták fel.

Badenből: Des Echerollas Kruspér Sándorné, Kreuzenból Rimler polgármester, Szabadkáról a kongresszuson jelen levő nagyváradi iparosok, továbbá a székelyhidi, nagylétai tüzoltók küldtek üdvözlő táviratokat.

Még néhány tószt hangzott el s az ünneplő közönség lelkes hangulatban szétoszlott.

Richter vendéglős konyhája a mintaszerüen rendezett bankettel igazolta jó hirnevét.

EGYESÜLETEK.

Választmányi gyülés a katholikus körben.

A nagyváradi katholikus kör holnap hétfőn szeptember hó 11-én délután fél 6 órakor saját helyiségében választmányi gyülést tart, melyre a választmányi tagok figyelmét ezuttal is felhivja *az elnökség*.

MULATSÁG.

A Legényegylet háziestélye.

A nagyváradi kath. Legényegylet szept 3-áról elhalasztott háziestélye jövő vasárnap, 17-én lesz megtartva, az egylet Teleky-utczai helyiségében, a szokott időben. Ez estélynek különös ünnepélyes szinezetet ad azon körülmény, hogy ez alkalommal bucsuzik a Legényegylet közönségétől, az egylet volt igazgatója *Pálffy* Béla.

Az estély a következő müsor keretében fog lefolyni.

1. Megnyitó. Énekli az egyleti énekkar.
2. Köszönet Pálffy Bélának. Mondja: K. Kürti Lajos.
3. Ünnepélyes tagfelvétel, tartja Pálffy Béla, az egylet volt igazgatója.
4. Müdal. Énekli: Halmos András
5. A kereszt utja. Költemény, K. Kürti Lajostól. Szavalja: Fudally Irmuska.
6. Magyar dallok. Énekli: Papp Ferencz.
7. Humoreszk. Előadja: Krupka Ferencz.

—

A váradvelenczei katholikus kör tegnapeste Karger Sándor vendéglőjében igen szépen sikerült tánczestélyt rendezett, mely a legjobb kedvben a hajnali órákig tartott.

TANÜGY.

Pótló érettségi a főreáliskolában. A szeptember 9-én *Nátafalussy* Kornél, királyi tanácsos, tankerületi főigazgató elnöklése alatt véget ért pótló és javitó érettségi vizsgálatokra jelentkezett 12 volt aradi, nagyváradi és temesvári állami főreáliskolai növendék, kik közül megfeleltek és éretteknek nyilvánitattak: Bábolnai József, Bolra Romulus, Brasch Mór, Csikós Dezső, Csordacsics Egon, Echstein Mór, Klein József, Knapp Károly, Lánszky Lajos, Móré Pál és Patak Ernő; egy jelentkezőt a deczember havi javitó vizsgálatra utasitottak.

A református tanitónzképző megnyitása. A bihari református egyházmegye pénteken nyitota meg az ujonnan felállitott ta-

nitónőképző intézetet. A megnyitás valóságos ünnepség keretében történt. Ott voltak: Hlatky Endre országgyülési képviselő, Bary József, Mezey Mihály, Hegyesi Márton, Vasady Lajos, Szemes Imre, Stauber József, Miskolczy Arpád, Kecskeméthi Lipót, dr Várady Zsigmond, Materny Imre stb. továbbá a közös iskolák tantestületei, a evangelikus református egyház megye számos lélkésze és tanitója, valamint a bihari, nagyszalontai és érmelléki egyházak küldöttségei. Az ünnepélyt egyházi énekkel kezdték meg, majd Széll Kálmán nagyszalontai esperes mondott lélekemelő imát. Sulyok István beszédében rámutatott a ref. nőképző rendkivüli fontosságára és szükségességére. *Sáfrány* Lajos a tanitónőképző igazgatója tartotta ezután székfoglaló beszédét. A nőkérdésről értekezett. Beszéde lebilincselte a hallgatóság figyelmét. A minden izében kiváló értekezést zugó tapsviharral honorálta a közönség.

A befejező ének után a vármegyeház diszteremében közgyülés volt. Itt emlitjük meg, hogy a ref. nőképző első évfolyanának 33 növendéke van. Az egyházmegye gondnoka *Bary* József törvényszéki elnök tartotta székfoglalóját. Délután 4 orakor *Ritoók* emlékének áldoztak a vármegyeház diszteremében A nagyszámu s előkelő közönség előtt *Veress* István révi ref. lelkész mondott emlékbeszédet.

A női keresk. tanfolyam megnyitása. A női kereskedelmi tanfolyam folyó hó 9-én megnyilott. Három, esetleg négy hely még betölthető. A jelentkezések folyó hó 15-ig elfogadtatnak. Nagyvárad, 1905. szept. 9. Az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

A biró meg a segédjegyző. *Muszka* Vaszali biró volt Bánlakán, *Papp* Jeromos ugyanott segédjegyző. Mikor *Nozse* Flóre és testvérei dédapjuktól valamelyes földet örököltek, ő kapta meg a földet oly föltétel alatt, hogy a legidősebbik Nozse testvér adósságát törlesztgeti. Kis ideig meg is tette ezt Muszka biró, csakhamar beleunt azonban a dicsőségbe és Pappal szövetkezve hamis adásvételi szerződést készitetí 1900. julius 26 án, mintha a Nozse-testvérek földjét megvette volna 100 koronáért. A turpisság azonban kisült, mikor a hamis okiratot az adóhivatalnál illetékkiosztás végett bemutatták. A törvényszék most ugy Muszka Vaszalit, mint Papp Jeromost magánokiratthamisitás büntette miatt *6—6 havi börtönre* és *100—100 korona pénzbüntetésre* itélte.

Fegyházi csemeték *Szabó* Imre nagyszalontai rikkancs, fölbiztatta a kis *Magosy* Ferenczet, hogy dézsmálja meg atyja pénzecskéjét. A rossz utra csábitott fiu hallgatott a csábitásra s ellopott atyjától 900 koronát. Szabó megijedt ekkora összegtől s kioktatta Magosyt, hogy 800 koronát tegyen vissza a pénzszekrénybe. Igy aztán 100 koronát tartottak meg, Ebből 30 koronát kapott Szabó, majd utóbb 10 koronát *Kenéz* Mihály czimborájuk, aki neszét vette a dolognak és fenyegetőzött, hogy a tékozló fiut bevádolja apjának, Igy aztán elverték lassan a pénzt. Az apa később nyomára jött a tolvajlásnak, amikor aztán napfényre került minden. A szerencsétlen kis Magosy Ferencz időközben meghalt, mig Szabó Imrét tegnap *3 havi*, Kenéz Mihályt pedig *2 havi* fogházra itélte a törvényszék.

Inastempó. *Ilkó* János és *Farkas* János Szent János-utczai bádogosinasok gyerekségen összeszólalkoztak. A máiszterné asszony Farkas Jánosnak csöngetett, mert neki szólt a kétszeres hivás a házi regula szerint, de Farkas megtréfálta Ilkót s azt mondta, hogy neki csöngettek, menjen föl. Meg is tette, el is ment Ilkó a boltba, csak azután tudta meg, hogy vele bizony áprilist járattak. Ez asztán később összekülönböztek. Dulakodni kezdtek, miközben Ilkó a nála lévő éles reszelővel oly szerencsétlenül találta megütni Farkast, hogy sulyos sebesülését három hónap alatt sem tudta kiheverni. Ilkót a törvényszék egész sulyos testi sértés büntette miatt 3 havi togházra és 10 korona pénzbüntetésre itélte.

NYILTTÉR.

Pártoljuk a honi ipart!

Az „Első nagyváradi „czipő- és csizmagyár"

Moskovits Farkas és Tsa

kicsinybeni eladási üzletében.

(*Kossuth-utcza*, régi rendőrségi épület.)

helyi kis iparosok által készitett **kézimunka czipők kaphatók eredeti gyári szabott árakon**, hol mindenféle nagyságban készülnek és nagy választékban raktáron vannak.

Tisztelettel:

Moskovits Farkas és Társa.

Telefon: 417. *Szabott árak.*

TÁVIRATOK.

A válság.

Audienczia előtt.

Budapest, szept. 8. (Saját tud. táv.) *Fejérváry* a délután folyamán *Gautsch* osztrák miniszterelnökkel hosszabb tanácskozást folytatott, amelynek tárgyát természetesen éppugy, mint délelőtt a külügyminiszternél a vasárnapi királyi audienczia előkészitése képezte. Előző kombinációkkal szemben azokról értesülésünk szerint bizonyos eltéréssel szóba kerültek a tanácskozásokon: a *kormányprogramm*, *a közös ügyi kiadások* a *kereskedelmi szerződések*, valamint *a hadsereg békelétszáma*. *A kiszolgált katonák* visszatartása ezuttal nem került szóba azért, miután ez a kérdés már a közvetlenüi megelőző audienczián beható megbeszélés tárgyát képezte. Ezuttal már csak a békelétszám kiegészitéséhez még szükséges intézkedésekről volt szó.

Mozgósitás.

A kormány elhatározta, hogy a három évet kiszolgált katonákat, okulva a multak szomoru tapasztalatain, a többrendbeli zendülésen és zavargáson, vissza nem tartja. Miután azonban a póttartalékosok behivásával sem képes eredményt elérni, mert a hatóságok a behivókat nem kézbesitik, hogy a hiányzó békelétszámot kielégithesse, a szükséges emberanyagot előteremthesse el fogja rendelni a mozgósitást. Ebben az esetben aztán minden póttartalékos köteles három nap alatt bevonulni.

Az albizottságok.

Budapest, szept. 9. (Saját tud. táv.) Hétfőn tanácskozásra gyül ugy a vádaláhelyezési, mint az általános választójogi albizottság. A vádaláhelyezési inditvány tervezetét Polónyi az albizottság elé fogja terjeszteni megvitatás végett. A választási jog albizottságának ülésében részt vesznek Apponyi, Andrássy, Kossuth, Zichy Aladár gróf, Bánffy és Vázsonyi. Az albizottság előreláthatólag oly értelmü megállapodásra fog jutni, hogy a koalicziő megmarad változatlan programmja mellett, amelybe tehát uj kérdések be nem kapcsolhatók. Ehhez a függetlenségi párt is hozzá fog járulni. Viszont azonban külön határozatban ki fogja mondani, hogy tovább is küzdeni fog az általános választói jog mel'ett.

Pénz a választásokra.

Arra az esetre, ha csakugyan uj választások lesznek, a kormánynak mindenesetre pénz fog kelleni. A M—g azt irja, hogy a kormány megint a *bárósitások* jól ismert forrásához fordul. Ezenkivül nagyobb összegü szubvencziót vár az udvartól. Más részről hire jár, hogy a kormány megfogja fontolni, vajjon nem jobb volna-e, ha szeptember 15-ike előtt *lemondana*.

Kristóffy programmja.

A belügynök kortesutra indult s ma délelőtt hosszabb programmbeszédet mondott Németbogsánban. Bőven ismertette a helyzetet, szólott az általános választási jogról, amely egyedüli eszköz, hogy az országot a kátyuból, amelybe jutott, kivezessük A politikai és gazdasági helyzetünket rettenetesnek mondta s ezért a felelősséget az obstrukczióra háritotta. *A nép jogfosztott*, mondotta, mintha nem is tudta volna, hogy éppen a liberalizmus zsarolta, fosztotta ki. A nemzeti követelmények jogosak, de nem lehet ilyen *kockázatos küzdelmet* inditani.

Az általános választói jog hasznos voltát nemzeti szempontból is, statisztikai adatokkal igyekszik kimutatni, Elégitsük ki a nép követelményeit, mert lassankint olyan lesz, mint a kiáradt hegyi patakok, amelyek elsöprik, ami utjokba kerül.

Tisza Budapesten.

Tisza István gróf, a diabolus rotae csak nem maradhat meg a csöndben, intrika nélkül. Szerdán Budapestre érkezik s ott az ószabadelvüekkel fog tárgyalni az esti órákban.

Justh Zágrábban.

Budapest, szept. 9. (Saját tud. távirata.) Justh Josipovichhal Zágrábba érkezett, hol Frank az Agr. Tagell. szerkesztője, valamint Jagió képviselő tisztelegtek nála és hosszabban konferáltak vele.

Megölte a villamos vasut.

Budapest, szept. 9. (Saját tud. távirata.) *Asbóth* Emil müegyetemi tanár fiát *Asbóth* Pál müegyetemi hallgatót a villamos vonat a Muzeumkörúton a technika előtt elütötte, deréken ketté vágta. Azonnal meghalt.

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-, szalon és *uriszoba berendezések*, valamint egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál
Nagyváradon, Fő-utcza elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szállodaberendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. közönséget, hogy **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3·4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, hosszúélyos (matt), színes fényképész-lámpák és mindennemü izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyergyánként 1·5 watt fogyasztással.

Csillárok, ivlámpák és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mü igazgatósága elvállalja

villamosvilágitási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővitését, átalakitását, javitását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálczák szállitását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellet.

Nagyobb megrendeléseknèl megfelelő engedmeny. Költségvetések ingyen.

Kiadó lakás.

A Nagypiacz-téren, Mandel-féle házban 4 utczai szoba s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló emeleti lakás ***1905. november 1-re kiadó.***

Értekezhetni a »Polgári takarékpénztárnál« Kossuth-utcza 4 szám. 1262.

Merza Kálmán

szijgyártó

Szent Jànos-utcza 48.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Ugymint: **kocsizó szerszámok, lovagló-nyergek és hadifelszerelési szijazatok** készitését.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

MERZA KÁLMÁN
szijgyártó

Szent János-utcza 48 szám.

Vidéki megrendelések és javitások jutányos áron, gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 1226

Uj üzlet.

Tisztelettel van szerencsém értesiteni a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy helyben a

Fő-utczán

ujonnan épült Stern-palotában, a Széchenyi-szállodával szemben egy

füszer-, csemege-

üzletet nyitottam.

Hol is mint városunkban jelenlegi vállalatom hézagot pótló intézmény, amennyiben főelvem a legkisebb bevásárlásnál is a nagybani árakat alkalmazni a legfinomabb elsőrendü áruk és pontos előzékeny kiszolgálás, amidőn is kegyes támogatásukért esedez

mély tisztelettel:

Blaha Istvánné.

Helybelyi megrendelések azonnal házhoz küldetnek, vidékiek dijtalan csomaglással vasuthoz szállitva.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Tekintettel a szezon végére, minden raktáron levő áruk, melyek gyönyörü nagy mennyiségben vannak felhalmozva, a már **ösmert olcsó áraknál** is sokkal olcsóbban lesznek eladva.

Kérem erre figyelemmel lenni a szükséges beszerzésnél.

Kész női és leányka ruhanemü áruház.

A tisztelt szülők figyelmét bátrak vagyunk felhivni, hogy itt még nem létező **kész női és leányka gyermekruha** üzletet nyitottunk, **Zöldfa-utczán**, a **(Zöldfa-étterem mellett.)**

Az őszi és téli idényre a legizlésesebb leányka ruhák, női szövet és **selyem blusok**, pongyolák, a legujabb divat szerinti szövet aljak, cloth, batiszt, és **selyem jouponok**, női és leányka reform köténykebeni raktárunkat, a mely a maga nemében egyedül áll, becses látogatásukkal megtisztelni szíveskedjenek.

Gyàszruhákat tartunk állandóan raktáron.

Mérték utáni rendeléseket elfogadunk vidéki rendeléseket azonnal szállitunk.

Kiváló tisztelettel

Wéber Testvérek

Nagyvárad,

Zöldfa-utcza, (Zöldfa-étterem mellett.)

Hirdetmény.

Biharmegyei Takarékpénztár zálogháza

szeptember hó folyamán

árverést tart.

Felkéretnek a zálogjegytulajdonosok jegyeik rendezésére.

Biharmegyei Takarèkpènztár

AJTAY GYULA ÉS TÁRSA

női-divat, férfi-divat, fehérnemü, rövidáru üzlete szeptember hó 20-án megnyilik

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannonia-szálloda mellett.

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete Nagyvárad, Szilágyi Dezsö-u. 7. sz.

Bejáróknak és bennlakóknak

Összes vizgyógymódok és villam gyógyászat, szénsavas-, törpefenyö-, ásványfürdök-, vibratiós massage-, villanyos fényfürdök-, fühalatiök, forrólégkezelés.

GYOGYJAVALLATOK: Az idegesség minden neme, tüdö-, gyomor- és bélbajok. Szivbántalmak. Női- és nemi-bajok. Csuzos bántalmak, (rheuma) köszvény legidültebb eseteiben is. Forrólégfürdökkel (szárazhőlégszekrény), a tudomány legujabb vivmányával, nagyszerü eredmények elérhetők.

Kényelmes betegszobák. Olcsó fürdőárak. Kitünő ellátás.

Teljes penzió (külön szobával együtt) napi 7 korona, második osztály 5 korona.

Szakképzett fürdös-személyzet. Állandó orvosi felügyelet.

Prospektussal és felvilágositással szivesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője

Wágner Manó-féle nevelő- és tanintézet

nyilvánosági joggal, Rákospalotán,

(Budapest mellett, vasuti-, posta-, távirda- és telefon-állomás.)

Az intézet **nyilvános nyolcz osztályu** főgymnasiumában, polgari és elemi iskolájában a tanév szeptember hó 1-én kezdődik.

A kiállitott bizonyitványok államérvényesek.

Az intézet öt holdnyi parkban, egészséges helyen fekszik. Az ellátás mintaszerü.

A növendékek lehetnek benlakók és bejárók.

Értesitővel szolgál

az igazgatóság.

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utcza 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén bank tisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyerbő tapasztalatok, valamint előkelőt bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszu törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrovidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes dij és költség nélkül folyósittatok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközlök ki.

Mindenféle kölcsön ügyletben szivesen állok rendelkezésére és minden dijazás nélkül szolgálok felvilágositással, utbaigazitással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

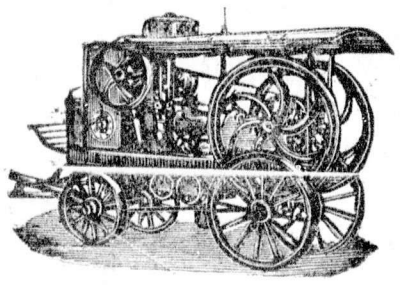
Faludi Ignácz,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám 930.

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépmühelye
Kolozsvári-utcza 29/43. Nagyvárad

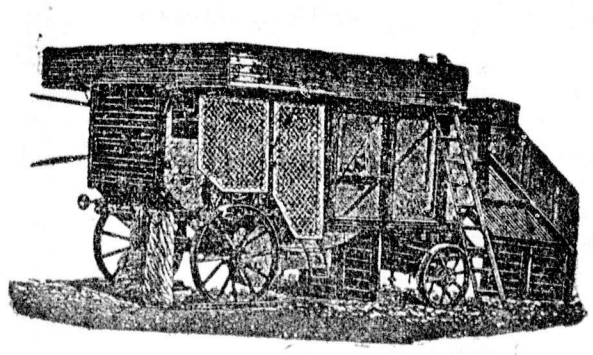

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen megfelelő uj gépekkel berendezett mühelyemet; s ujonan felépitett gőzcséplőgépeimet, valamint elválalok bármilyen gépek teljes kijavitását avagy ujonan átalakitását felelőség mellett; u. m. *járgányokat, petróleum, gáz, benzin, gőzmotorokat, gőzgépeket-gőzcséplőgépeket* és mindenféle gépezeteket.

Készitek mindenféle egyenes és hajlitott tengelyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz, öntéseket, csap ágyakat megmunkálva, eltörött vagy minta után.

Teljesen uj tüzszekrényeket avagy kijavitását s gőzmalom berendezések javitását elválialom.

Uj villanyvilágitó gépeket (Dinamó) teljesen felszerelve készitek bármilyen nagyságban.

Eladók több 6—8 lóerejü M. Allami vasrámás uj cséplőgépek, 6—8 lóerejü gőzgépek uj használati engedélylyel teljesen üzemképesek felelősség mellett

6912—1905. T.

Árverési hirdetmény kivonat.

A belényesi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy T. Thury Ignácz végrehajtatónak *Malicza Mikula és társai* végrehajtást szenvedők elleni 75 kor. 58. fill. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nváradi kir. törvényszék (a belényesi kir. járásbiróság) területén levő Rossia községben fekvő a rossiai 108. számu telekkönyvben A I. 13, 15—20, 22—26, rendszám alatt felvett szántó kaszáló, közös legelő és erdőből álló jószágtestre 763 koronában; ugyanezen telekkönyvben A + 231. hrszám alatt felvett ház és beltelekre 367 koronában a rossiai 526 számu telekönyvben. A + 2292. hrszám alatt felvett szántó fölre 18 koronában; és a rossiai 527. számu telekkönyvben. A + 1683. hrszám alatt felvett szántó földre az árverést 87 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az *1905, évi szeptember hó 27. napján délelőtt 9 órakor* Rossiai községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 76 kor. 30 fillért, 36 kor. 70 fillért 1 kor. 80 fillért és 8 kor. 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitottés az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni a vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a birósságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni:

Kelt Belényes, 1905. évi jul. hó 10. napján.

A belényesi kir. járásbiroság mint telekkönyvi hatóság.

Lukács

1302. kir. albiró.

6547—1905. T.

Árverési hirdetmény kivonat.

A belényesi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy T. Thury Ignácz belényesi lakos végrehajtatónak özv. *Zsurhanya Jánosné és társai* végrehajtást szenvedők elleni 48 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagyváradi kir. törvényszék (a belényesi kir. járásbiróság) területén levő Rossia községben fekvő a rossiai 115. számu telekkönyvben. A 11—21. rendszám alatt felvett ház, beltelek, szántó, kaszálóból, közös legelő és erdőből álló jószágtestre az árverést 903 korona ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az *1905 évi szeptember hó 21-ik napjának délelőtt 9 órakor* Rossia község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 90 korona 30 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §. értelmében a bánatpénznek a birósságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1905. évi junius hó 27-én.

Kir. járásbiróság mint, tkvi hatóság.

Lukács

kir. albiró.

FRITZ SCHULTZ. jun. akt.-ges., EGER U. LEIPZIG

egyedüli gyárosa a

GLOBUS-tisztitó-kivonatnak,

mely a szent luisi kiállitáson a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-et nyerte el.

Kádár János

füszer-, bor- és csemege-kereskedése, ásványvizek nagy raktára

Telefonszám: 85. **NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.** Sürgönyczim: Kádár János.

Nagybecsü tudomására hozom: egy **orosz petroleum-finomitó telepnek** Nagyvárad és Biharmegye területére **egyedüli elárusitást kaptam meg.**

Ajánlok a téli saison-szállitásra hordóvételnél ingyen hordó, helybeli raktáron átvéve:

Császár-(olaj)-petroleumot 100 ko-ként á kor. 48.— és
3 csillagos szalon-petroleumot 100 ko-ként á kor. 44.—

Nagyvásárra alkalmilag beküldhető üres petroleumos hordókért ide szállitva kor. 4·80 fill., üres olajos hordókért kor. 2·60 fill., ha jó karban vannak, számitolok le.

Megjegyzem és becses figyelmét felhivom, hogy hozzám a kocsiközlekedés az asphalt elkészitése folytán megnyilt a Kishid felől teljesen, az olaszi-i rész felől pedig a Korona-utczán átjöve, az Áldás-utczán már a teljes közlekedés nyitva van.

Ajánlom továbbá **füszer- csemege-üzletemet** és szives tudomásul adom, hogy **déli gyümölcsök, halak, halconservek,** mindenféle **pástétomok,** valamint **beföttek és gyümölcs-ízek megérkeztek.** A gazdaközönségnek b. figyelmét felhivom az **állatgyógyászati czikkekre, gép- és ásványolajok, szekérkenőcs, kékkő** stb. A közelgő szüretre pedig **bornyomó zsákokat** 1 korona 80 fill.-től kezdve. Tüzijátékokat nagyban és kicsinyben, továbbá **szalámit, őszi túrót és mindenféle sajtokat.**

Nagybecsü rendelését elvárva, maradtam kiváló tisztelettel

1307 **KÁDÁR JÁNOS.**

Világhirü

előpataki gyógyviz

Egy literes üveg ára 26 fill.

Számtalan elösmerő nyilatkozat, a kik ennek használata után a legjobb egésszégnek örvendenek! Különösen ajánlható a következő bántalmaknál:

1. **A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorégésben** a tulságos nyálka és savképződéssel járó *emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsábában, hányatoknál.*

2. **Altesti vérbőségben**, *vérpangásban, aranyérben* s az ezzel járó *rásztkór* s *kedélykór* szokásos székrekedéseinél.

3. **Máj-** és *lépdaganatokban*, az epe kivezető csöveinek *hurutos* bántalmainál, *sárgaságban, epekövekben*, a pozsgerj és váltólázakból származott lépdagoknál.

4. *Fejlődési sápkórban* s az ezen alapuló hószám zavaroknál, a *görvélykór* torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál,

5. A vesék és hugyhólyag *hurutos bántalmainál*, a kezdődő *hugykő és fövény-lerakodás* eseteiben kitünő *hugysavoldó.*

6. *A méh idült tömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendetlen havadzásnál.*

7. *A nemi részek gyengeségeiben.*

8. *Angolkórban*, egyáltalában gyermekeknél a szervezet ép és erős kifejlődését vas és mésztartalmánál fogva meglepően elősegiti, egészséges embereknek is üditő italul szolgál, s különösen borral vegyitve a háztartásoknál általános használatban van.

Egyedüli főraktár Biharmegye részére

Maár és Szabó

füszer-, csemege- és ásványvizek kereskedése

NAGYVÁRADON.

Egy literes üveg ára 26 fill.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

felvétetnek

a

„TISZÁNTUL“

kiadóhivatalában.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS

BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely Rosenberg Izsó urnál Nagyváradon.

A több mint félszázad óta fenálló

Le Conservateur

franczia életbiztositó és kiházasitó intézet, leányoknak hozományt, fiuknak kezdő üzleti tőkét, szülőknek nyugalmas aggkort biztosit

csekély évi befizetés alapján.

Az intézet kimutatott tőkéje

482 millió korona

Orvosi vizsgálat nincs!

Magyarországi igazgatóság

Budapest, VII., Keropesi-ut 30. szám.

Vezérképviselőség:

NAGYVÁRAD,

SCHLAUCH-TÉR,

Komáromy Jenő.

Előnyös feltételek.

6548—1905. F.

Árverési hirdetmény kivonat.

A belényesi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság. közhirré teszi, hogy T. Thury Ignácz belényesi lakos végrehajtatónak *Burta János és társai* végrehajtást szenvedők elleni 6 kor. 50 fill. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagyváradi kir. törvényszék (a vaskóhi kir. járásbiróság) területén lévő Vaskóh-Szohodol községben fekvő a v.-szohodoli 86. számu telekkönyvben A I. 28—55. rendszám alatt felvett ház, beltelek, szántó és kaszálóból jószágtestnek 132—4. rendszám alatt végrehajtást szenvedetteket megillető jutalékára az árverést 812 kor. kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenteb megjelölt ingatlan az *1905. évi szeptember hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor* Vaskóh-Szohodol községházában megtartandó árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 81. kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1905. évi junius hó 28-ik napján.

A belényesi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Lukács,
kir. albiró.

1905.

Kiadó modern lakások.

Hármas- és Damjanics-utcza szegletén, ujonnan épült emeletes házoan több 4—5 szobás garçon lakás kiadó. A családi lakások fürdőszobával és az összes lakások minden modern kényelemmel ellátvák. Értekezhetni a házfelügyelőnél ugyanott.

Lőrincz Mór Nagyvárad, Szt. János-u. elején.

Lüttichi, Angol és suhli **FEGYVEREK,**
töltények és vadászati kellékek a legmérsékeltebb árban.

Szenzációs találmány boraink védelmére.

Ezen »Hidraulikus aknával lefolytott bornál nem szükséges a töltögetést havonta ismételni. A csapon álló bort megmenti a borvirág, vagyis penésztől ez által nem lesz soha zavaros és savanyu, igy utolsó cseppig kristály tisztán eresztődik le a bor és fölöslegessé válik a kis hordókba való lehuzgálás, vagy üvegbe töltögetés. Darabja 1 forint. Hozzávaló 1 üveg oesztilin 35 kr.

Kapható Lőrincz Mórnál Nagyáradon.

Hajvágó gépek, önberetvák. **Gramophon gépek és lemezek nagy választékban.**

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.